

وزارت جهاد کشاورزی

معاونت ترویج و مشارکت مردمی

دفتر آموزش روستاییان

تربیت

**شیر دوش ماهر
(گاو و گاو میش)**

پرورش
دام

استاندارد
مهارت
و آموزشی

کد: ۷۹-۲۱۲۵۰۱۲

□ شناسنامه استاندارد آموزشی:

- عنوان دوره: تربیت شیردوش ماهر (گاو و گاو میش)
- عنوان رشته: پرورش دام
- تهیه و تدوین: گروه آموزشهای فنی و حرفه‌ای غیررسمی - هسته کارشناسی برنامه‌ریزی آموزشی - درسی پرورش و اصلاح دام
- ناشر: معاونت ترویج و مشارکت مردمی - دفتر آموزش روستاییان
- تاریخ انتشار: زمستان ۱۳۷۹
- نوبت چاپ: اول

این استاندارد آموزشی براساس اعلام نیاز معاونت امور دام - اداره کل پرورش و اصلاح دام تهیه و تدوین گردیده است.

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۴	۱- مقدمه
۵	۲- تعریف مفاهیم و اصطلاحات
۶	۳- تعریف دوره
۶	۴- مشخصات کلی دوره
۷	۵- هدفهای دوره
۱۱	۶- فرصت‌های شغلی
۱۱	۷- مخاطبین دوره (کارآموزان)
۱۱	۸- مربیان دوره
۱۲	۹- محتوای آموزشی دوره
۱۴	۱۰- فضاهای آموزشی
۱۴	۱۱- شرایط قبولی و اعطاء گواهینامه
۱۵	۱۲- جدول مهارتها و تواناییهای کارآموزان
۱۶	۱۳- جدول محتوای آموزشی و سرفصلها
	ضمیمه
	پرسشنامه‌های نظرخواهی از استاندارد آموزشی
۱	بخش اول: ویژه مربیان آموزشی
۲	بخش دوم: ویژه کارآموزان دوره
۳	بخش سوم: ویژه مجریان آموزشی

مقدمه

برگزاری دوره‌های آموزشی اعم از رسمی و غیررسمی هنگامی کارآمد و اثربخش خواهد بود که از اصول برنامه‌ریزی آموزشی پیروی کرده باشد. بدیهی است این امر موجب می‌گردد تمامی فعالیتهای آموزشی به سوی هدفهای دوره، همسو و متمرکز شوند به این جهت امروزه دست‌اندرکاران تعلیم و تربیت برای دوره‌های آموزشی گوناگون «استانداردهای آموزشی» لازم را تدوین نموده و به کار می‌گیرند.

استانداردهای آموزشی حاوی مزایای فراوانی هستند به ویژه، یکسان سازی کمی و کیفی دوره‌ها در سطح کشور، تحقق بهتر و آسانتر تداوم یادگیری، برنامه‌ریزی منطقی‌تر دوره‌های آتی، میسر ساختن آموزش برنامه‌ریزی شده مادام‌العمر، تنظیم و پیش‌بینی دقیق بودجه و اعتبارات و بالاخره نظم بخشیدن به فعالیتهای آموزشی برنامه‌ریزان برخی از مزایای استانداردهای آموزشی است.

بنابراین، توجه مجریان دوره‌های آموزشی را به این نکته جلب می‌کند که یکی از هدفهای عمده تهیه استاندارد آموزشی حاضر، کمک به سازماندهی منطقی فعالیتهای آنان در جنبه‌های اجرای دوره‌های آموزشی است. از این رو قبل از هرچیز ضروری است که برای هر یک از اجزای دوره‌های آموزشی، اصول و شرایط برگزاری آن را با مراجعه به استاندارد درک نمایند، سپس عملیات اجرایی خود را تنظیم کنند. امتیاز این امر آن است که تمامی زحمات و تلاشهای برگزارکنندگان از نظم لازم برخوردار شده و موفقیت آنان در انجام امور محوله تضمین خواهد شد. بدیهی است چنانچه یک دوره آموزشی چند بار در سال برگزار شود با به کارگیری استاندارد، می‌توان مطمئن شد که اجرای تمام دوره‌ها از نظر کمی و کیفی دارای استاندارد یکسان خواهند بود و عملیات برنامه‌ریزی تمامی دوره‌های بعدی نیز با اطمینان خاطر و بینش بهتری انجام خواهد شد.

مفاهیم و اصطلاحات

تعریف برخی از مفاهیم و اصطلاحات بکارگرفته شده در این استاندارد به شرح ذیل است:
تعریف شیردوش ماهر: به فردی اطلاق می‌شود که توانایی علمی و عملی لازم جهت شیردوشی با دست یا ماشین را داشته باشد.

- محتوای آموزشی: مجموعه اطلاعات، دانش و مهارتهایی است که طی یک دوره آموزشی به مخاطبین (کارآموزان) ارائه می‌شود و هدف برنامه‌ریزان دوره آن است که این مجموعه اطلاعات و مهارتها را کارآموزان بخوبی و بطور صحیح بیاموزند.

حیطه شناختی: عبارتست از یادگیری آن بخش از محتوای آموزشی که عمدتاً جنبه نظری داشته و غالباً مستلزم تلاش و فعالیتهای ذهنی است که منجر به داشتن اطلاعات فنی کامل از محتوای آموزشی می‌شود.

حیطه مهارتی: عبارتست از قدرت به انجام درآوردن یک کار که به حرکات بدنی مشخص برای انجام یک فعالیت و عملکرد منظم مربوط می‌شود.

ارزشیابی تشخیصی (ارزشیابی ابتدای دوره): این نوع ارزشیابی آموخته‌های قبلی و تجارب کارآموزان را که لازمه یادگیری مطالب جدید است می‌سنجد و با این ارزشیابی مریبی به نقطه شروع فعالیتهای آموزشی پی می‌برد.

ارزشیابی تکوینی (ارزشیابی حین دوره): این نوع ارزشیابی در جریان آموزش (حین اجراء دوره) انجام می‌گیرد.

ارزشیابی نهایی (پایان دوره): در پایان دوره از کارآموزان به شرح ذیل آزمون بعمل خواهد آمد:

- ۱- آزمون کتبی که بمنظور ارزیابی آموخته‌های کارآموزان در طول دوره بعمل می‌آید.
- ۲- آزمون عملی که برای ارزیابی میزان مهارت و تواناییهای کارآموزان درخصوص محتوای عملی دوره بعمل می‌آید.

تعریف دوره

دوره «تربیت شیردوش ماهر (گاو و گاو میش)»: دوره‌ای است که طی آن کارآموزان دانش فنی و مهارت‌های لازم جهت عملیات صحیح دوشش دام را فرا می‌گیرند.

مشخصات کلی دوره آموزشی

شرایط شرکت در دوره	- اشتغال در امر پرورش دامهای شیری - علاقمند به یادگیری این حرفه
مشخصات کارآموز	جنسیت: مرد و زن سطح سواد: داشتن حداقل مدرک سوم راهنمایی تحصیلی سن: حداقل ۱۸ سال
مدت دوره	۱۰ روز
کل ساعات دوره	۴۰ ساعت [۱۹ ساعت نظری و ۲۱ ساعت عملی] روزانه ۴ ساعت
ظرفیت پذیرش هر دوره	حداقل ۱۵ و حداکثر ۲۰ نفر
شیوه اجراء	نظری و عملی - روزانه
کادر آموزشی	- یک نفر کارشناس رشته علوم دامی با حداقل ۲ سال تجربه کاری مفید
شرایط قبولی کارآموز	- کسب نمره حداقل ۱۴ (میانگین نمرات نظری و عملی) - نداشتن غیبت بیش از $\frac{1}{5}$ کل ساعات دوره
کادر اجرایی	مدیریت ترویج و مشارکت مردمی استان - اداره ترویج شهرستان - مرکز آموزش روستاییان

هدفهای دوره

هدفهای اساسی دوره آموزشی «تربیت شیردوش ماهر (گاو و گاومیش)» به تفکیک عبارتند از:

- ۱- هدفهای اختصاصی: ایجاد زمینه اشتغال و کارآفرینی در روستاها از طریق ایجاد زمینه آموزشهای فنی و حرفه‌ای غیر رسمی در زمینه شیردوش ماهر (گاو و گاومیش)
- ۲- هدفهای آموزشی

۲-۱ هدف کلی: هدف این دوره ایجاد زمینه ارتقاء سطح یادگیری در حیطه شناختی و مهارتی کارآموزان در زمینه توانایی انتقال دامها به محل شیردوشی، توانایی شستشو و ضدعفونی پستان، توانایی تشخیص ورم دستگاه، توانایی نگهداری شیر دوشیده شده، توانایی شیر دوشی با ماشین، توانایی شستشو، تنظیم و نگهداری دام شیرده در شیردوشی ماهر (گاو و گاومیش) است.

۲-۲ هدفهای جزئی: هدفهای جزئی (آموزشی) دوره بهبود آگاهی و توانایی فراگیران در حیطه شناختی از سطح دانش تا سطح قضاوت و ارزیابی درباره امور و در حیطه مهارتی از سطح تقلید تا عادی شدن انجام عملی کارها در زمینه‌ها و مسائل ذیل است.

- آشنایی با انواع جایگاه (باز - بسته، نیمه باز)، ویژگیهای جایگاه شیر دوشی

- آشنایی با نقش نور و صدا در رفتار دام

- نحوه هدایت دامها از مرحله انتظار تا اتاق شیر دوشی و خروج پس از شیر دوشی

- مهار کردن دامهای شرور بهنگام دوشش

- آشنایی با اهمیت رعایت نکات بهداشتی در تولید شیر سالم

- آشنایی با مواد پاک کننده و ضد عفونی کننده متداول (تیت گارد)

- آشنایی با نحوه شستشو و ضد عفونی پستان

- آشنایی با بیماران ورم پستان

- آشنایی با عوارض ایجاد بیماریهای ورم پستان (عوامل میکروبی و تنظیم نبودن

دستگاه، علوم رعایت زمان دوشش و...)

- آشنایی با نحوه دوشش دام مبتلا
- جداسازی شیر دامهای آلوده از سالم
- آشنایی با ساختمان پستان و طرز تشکیل شیر
- آشنایی با نحوه آماده‌سازی پستان جهت دوشش
- آشنایی با بهداشت فردی قبل از دوشش
- آشنایی با دوشش با دست و به روش انگشتی (شستی) (مشتی)
- تحریک دام به شیر دادن توسط مکیدن گوساله
- آشنایی با دستگاه‌های شیر دوشی ثابت و سیار
- آشنایی با نحوه کار دستگاهها و نحوه رفتار با دامها در اتاق شیر دوشی
- نحوه شستشو دستگاه، مواد پاک کننده و ضد عفونی کننده (باز، اسید، دترجت)
- آشنایی با قسمت‌های مختلف دستگاه و نحوه کارکرد آنها
- آشنایی با نحوه تنظیم فشار خلأ دستگاه و نحوه سرویس و نگهداری قسمت‌های مختلف دستگاه (لاینها و ضربان سازها)
- آشنایی مختصر با خصوصیات فیزیکی و شیمیایی شیر
- طرق مختلف آلوده شدن شیر پس از دوشش
- آشنایی با بار میکروبی شیر و اهمیت آن
- تعیین درجه حرارت مناسب و نحوه نگهداری شیر از دوشش
- شناخت روشهای سرد کردن شیر (شیر سرد کن، پلیت کولر و حوزة‌های آب سرد)
- کسب فهم در مورد وسایل و لوازم نمونه برداری
- نحوه حفظ و نگهداری نمونه ها
- آشنایی و اهمیت رکوردگیری
- شناخت نکات مهم رکوردگیری و زمان آن
- نحوه رکوردگیری و ثبت رکوردها
- درک اهمیت خشک کردن دام و زمان خشک کردن دام

- نحوه و روشهای خشک کردن شیر و قطع تدریجی شیر دوشی

- عدم دوشش دام و تزریق یا خشکی (DC)

۲-۳ هدفهای رفتاری: انتظار می رود که کارآموزان پس از شرکت در دوره و بحث و بررسی

سرفصلهای و یادگیری مباحث بر شناخت و مهارتهای ذیل دست یابند.

- انواع جایگاه (باز - بسته - نیمه باز) را تبیین می کنند و در مورد هر یک توضیح

می دهند.

- ویژگیهای جایگاه شیر دوشی را فهرست می کنند و هر یک را توصیف می کنند.

- نقش نور و صدا را در رفتار دام مورد تحلیل قرار می دهند.

- نحوه هدایت دامها از مرحله انتظار تا اتاق شیر دوشی و خروج پس از شیر دوشی را

ضمن توضیح بطور عملی انجام می دهند.

- با مهارت دامهای شروور را بهنگام دوشش کنترل و مهار می کنند.

- اهمیت و ضرورت رعایت نکات بهداشتی در تولید شیر سالم را بر می شمارند و مورد

بحث قرار می دهند.

- مواد پاک کننده و ضد عفونی کننده متداول (تیت گارد) را در شستشو و ضد عفونی

پستان بکار می گیرند.

- انواع بیماریهای ورم پستان و عوامل مؤثر در ایجاد بیماریهای آن را به تفکیک شرح

می دهند.

- نحوه تشخیص ورم پستان را توضیح می دهند.

- نحوه دوشش دام مبتلا را توصیف می کنند و عملاً به دوشش دام مبتلا اقدام می کنند.

- شیر دامهای آلوده را از سالم و طرز تشکیل شیر را مورد نقد و اظهار نظر قرار می دهند.

- اصول بهداشت فردی قبل از دوشش را می فهمند.

- نحوه دوشش با دست (به روش انگشتی مثنی و شستی را عملاً انجام می دهند.

- دستگاه شیردوش ثابت و سیار را تشریح می کنند.

- رفتار مناسب را با دامها در اتاق شیردوش انجام می دهند.

- نحوه شستشو دستگاه با مواد پاک کننده و ضد عفونی کننده را شرح می دهند.
- قسمت‌های مختلف دستگاه شستشو را توضیح می دهند و نحوه کارکرد آنها را عملاً نشان می دهند.
- نحوه تنظیم فشار خلأ دستگاه و سرویس و نگهداری قسمت‌های مختلف آن را انجام می دهند.
- خصوصیات فیزیکی و شیمیایی شیر تشریح می کنند.
- طرق مختلف آلوده شدن شیر را پس از دوشش بر می شمارند و می فهمند.
- در مورد بار میکروبی شیر و اهمیت آن را توصیف می کنند.
- درجه حرارت مناسب شیر را تعیین می کنند و نحوه نگهداری شیر را پس از دوشش شرح می دهند.
- با استفاده از شیر سردکن، پلیت کولر و حوزة‌های آب شیردوشیده شده را سرد می کنند.
- با وسایل و لوازم نمونه برداری و روش‌های معمول آن آشنا می شوند.
- نحوه حفظ و نگهداری نمونه‌ها و اهمیت رکوردگیری و نکات مهم رکوردگیری و زمان مناسب آن را مورد تحلیل و ارزیابی قرار می دهند.
- رکوردگیری شیر و نحوه ثبت رکوردها را با دقت و هماهنگی انجام می دهند.
- اهمیت خشک کردن دام و زمان مناسب آن را مورد بحث قرار می دهند.
- روش‌های خشک کردن دام را بر می شمارند و از طریق قطع تدریجی شیر دوشی، عدم دوشش دام و تزریق پماد خشکی (DC) نسبت به خشک کردن شیر عملاً اقدام می کنند.

فرصت‌های شغلی

- کارآموزان پس از گذراندن دوره آموزشی «تربیت شیردوش ماهر (گاو و گاو میش)» قادر خواهند بود که از فرصت‌های شغلی زیر استفاده کنند:
- ۱- افزایش کارایی و کیفیت کار از طریق دوره گذرانیده شده.
 - ۲- اشتغال در واحدهای مربوطه به عنوان شیردوش ماهر.

مخاطبین دوره (کارآموزان)

در دوره آموزشی «تربیت شیردوش ماهر (گاو و گاومیش)» کارآموز به کسانی اطلاق می‌گردد که حداقل شرایط ذیل را دارا باشند:

- الف - در واحدهای گاو‌داری و پرورش گاومیش بعنوان کارگر شاغل باشند.
 - ب - علاقمند به یادگیری حرفه شیردوشی گاو و گاومیش باشند.
 - ج - حداقل دارای مدرک پایان دوره راهنمایی تحصیلی باشند.
 - د - سن آنها کمتر از ۱۸ سال نباشد.
- یادآوری ۱: تعداد کارآموزان برای تشکیل و برگزاری هر دوره باید حداقل ۱۵ و حداکثر ۲۰ نفر باشد.
 - یادآوری ۲: شرکت در این دوره برای کلیه افراد واجد شرایط مجاز می‌باشد ولی مروجین امور دام و فارغ‌التحصیلان شاخه کاردانش (رشته مهارتی گاو‌داری صنعتی) و نیز فارغ‌التحصیلان رشته امور دامی از دبیرستانهای فنی و حرفه‌ای جهاد در الویت هستند.

مربیان دوره

- مربیان دوره آموزشی «تربیت شیردوش ماهر (گاو و گاومیش)» کسانی هستند که:
- ۱- در زمینه مسائل مربوط به پرورش و نگهداری گاو و گاومیش حداقل ۲ سال تجربه کار مفید داشته باشند.
 - ۲- از عهده تدریس محتوای نظری و عملی دوره برآیند.
 - ۳- دارای تحصیلات مرتبط باشند.

محتوای آموزشی دوره

محتوای دوره آموزشی «تربیت شیردوش ماهر (گاو و گاومیش)» مجموعاً ۴۰ ساعت است که ۱۹ ساعت آن به آموزش محتوای نظری و ۲۱ ساعت آن به یاددهی عملیات

کارگاهی اختصاص دارد در این دوره آموزشی روزانه ۴ ساعت تدریس صورت می‌گیرد که مجموع طول دوره ۱۰ روز خواهد بود. سر فصلهای این بخش به تفکیک محتوای نظری و نظری/عملی (توأم) به شرح ذیل است:

۱- محتوای نظری

بخشها و مباحثی از دوره که بایستی در حد یادگیری حیطه شناختی برای فراگیران تدریس نمود ۱۰ ساعت است که شامل مطالب تئوری و مبانی ذیل است:

- ویژگیهای جایگاه شیر دوشی [پانزده دقیقه]
- آشنایی با نقش نور و صدا در رفتار دام [یک ساعت]
- آشنایی با اهمیت رعایت نکات بهداشتی در تولید شیر سالم [نیم ساعت]
- آشنایی با بیماریهای ورم پستان [نیم ساعت]
- آشنایی با عوامل ایجاد بیماریهای ورم پستان (عوامل میکروبی، تنظیم نبودن دستگاه عدم رعایت زمان دوشش [نیم ساعت]
- نحوه تشخیص ورم پستان [نیم ساعت]
- آشنایی با ساختمان پستان و طرز تشکیل شیر [نیم ساعت]
- آشنایی با نحوه آماده‌سازی پستان جهت دوشش و بهداشت فردی قبل از دوشش [نیم ساعت]

ساعت]

- آشنایی با دستگاههای شیر دوشی (ثابت و سیار) [یک ساعت]
- آشنایی با نحوه شستشو دستگاه [نیم ساعت]
- آشنایی با مواد پاک کننده و ضد عفونی کننده (باز، اسید، دترجنت) [نیم ساعت]
- آشنایی مختصر با خصوصیات فیزیکی و شیمیایی شیر [نیم ساعت]
- آشنایی با طرق مختلف آلوده شدن شیر پس از دوشش [پانزده دقیقه]
- آشنایی با وسایل و لوازم نمونه‌برداری و روشهای نمونه‌برداری حفظ و نگهداری نمونه‌ها، اهمیت رکوردگیری و نکات مهم رکوردگیری و زمان آن [یک و نیم ساعت]
- آشنایی با اهمیت خشک کردن دام و زمان خشک کردن دام [یک ساعت]

۲- محتوای نظری / عملی (توأم)

سرفصلهایی از ایندوره که مربی در تدریس آن باید در ارتقاء سطح کمی و کیفی حیطة شناختی و مهارتی به صورت توأم تلاش کند مجموعاً ۹ ساعت نظری و ۲۱ ساعت عملی را به خود اختصاص داده است که شامل سرفصلهای ذیل است:

- آشنایی با انواع جایگاه (باز - بسته - نیمه باز) [ن = پانزده دقیقه و ع = یک و نیم ساعت]
- نحوه هدایت دامها از مرحله انتظار تا اتاق شیر دوشی و خروج از شیر دوشی [ن = پانزده دقیقه و ع = یک و نیم ساعت]

- مهار کردن دامهای شرور در هنگام دوشش [ن = پانزده دقیقه و ع = یک ساعت]
- آشنایی با مواد پاک کننده و ضد عفونی کننده متداول (تیت گارد) [ن = پانزده دقیقه و ع = یک ساعت]

- آشنایی با نحوه شستشو و ضد عفونی پستان [ن = پانزده دقیقه و ع = یک ساعت]
- آشنایی با نحوه دوشش دام مبتلا و نحوه جداسازی شیر دامهای آلوده از سالم [ن = نیم ساعت و ع = یک ساعت]

- آشنایی با نحوه دوشش با دست (به روش انگشتی شستی نومیشتی) و تحریک دام به شیر دادن توسط مکیدن گوساله [ن = یک ساعت و ع = دو ساعت]
- آشنایی با نحوه کار دستگاه و رفتار با دامها در اتاق شیر دوشی [ن = دو ساعت و ع = دو ساعت]

- آشنایی با قسمتهای مختلف دستگاه و نحوه کارکرد آنها و تنظیم فشار خلأ دستگاه [ن = یک ساعت و ع = دو ساعت]

- آشنایی با نحوه سرویس و نگهداری قسمتهای مختلف دستگاه (لاینها و ضربان سازها) [ن = یک ساعت و ع = دو ساعت]
- آشنایی با روشهای سرد کردن شیر (شیر سرد کن، پلیت کولر و حوزهای آب سرد

[ن = یک ساعت و ع = چهار ساعت]
- آشنایی با نحوه رکوردگیری و نحوه ثبت رکوردها [ن = نیم ساعت و ع = یک ساعت]

- آشنایی با نحوه در روشهای خشک کردن از طریق تدریجی شیر دوشی، عدم دوشش دام و تزریق پماد خشکی (DC) [ن = یک ساعت و ع = یک ساعت]

فضای آموزشی

فضای آموزشی (اعم از کلاس، عرصه، کارگاه کار عملی و ...) مورد نیاز این دوره باید از طریق مرکز آموزش روستاییان استان و یا شهرستان تأمین گردد. چنانچه استانی دارای مرکز آموزش نباشد، می‌بایست از مکانهای مشابه (مطابق دستورالعملهای دفتر آموزش روستاییان) استفاده نماید.

● یادآوری: در هر صورت در زمینه فضای آموزشی دو نکته حائز اهمیت است:

- فضای آموزشی باید با دستورالعملها و آئین‌نامه‌های دفتر آموزش روستاییان مطابقت داشته باشد.

- یکی از عوامل اساسی ارزیابی این دوره آموزشی کیفیت فضاهای آموزشی خواهد بود.

شرایط قبولی

کارآموزانی پذیرفته شده نهایی شناخته می‌شوند که حائز شرایط ذیل باشند:

۱- میانگین نمرات درس عملی و نظری وی از ۱۴ کمتر نباشد.

۲- غیبت (موجه و غیرموجه) وی از $\frac{1}{5}$ کل ساعات دوره بیشتر نباشد.

اعطای گواهینامه

به کارآموزانی که این دوره را با موفقیت بگذرانند توسط مدیریت ترویج و مشارکت مردمی استان گواهینامه مهارت اعطاء خواهد شد.

فهرست مهارت‌ها و تواناییهای کارآموزان (حیطه مهارتی و شناختی)

ردیف	عنوان	توان
۱۶	آشنایی با انواع جایگاه شیر دوشی، نحوه هدایت و مهار دامها بهنگام شیردوشی	۱
۱۶	شناخت مواد ضد عفونی کننده پستان و نحوه شستشو و ضد عفونی آن	۲
۱۶	آگاهی از انواع بیماریهای پستان و توانایی مهار انواع بیماریهای آن	۳
۱۶	آشنایی از فیزیولوژی پستان و توانایی آماده‌سازی، تحریک و شیر دوشی	۴
۱۶	آگاهی و توانایی شیر دوشی با دستگاه شیردوشی	۵
۱۷	آگاهی از نحوه شستشو، تنظیم و نگهداری دستگاه شیر دوشی و توانایی بهره‌برداری از آن برای شیر دوشی	۶
۱۷	آشنایی با خصوصیات فیزیکی و شیمیایی شیر و توانایی نگهداری شیر دوشیده شده	۷
۱۷	آگاهی از وسایل و لوازم نمونه‌برداری و مهارت در نمونه‌برداری و رکوردگیری شیر	۸
۱۷	کسب شناخت در مورد اهمیت خشک کردن دام و توانایی در انجام فرایند خشک کردن شیر بوسیله قطع شیر دوشی، عدم دوشش دام و تزریق پماد خشکی	۹

استاندارد مهارت و آموزشی: «تربیت شیردوش ماهر (گاو و گاو میش)»

رشته: پرورش دام

ردیف	عنوان توانایی و مطالب تئوری	زمان		عملیات کارگاهی	نام و مشخصات وسایل و تجهیزات
		ساعت	روز		
۱	توانایی انتقال دامها به محل شیردوشی آشنایی با انواع جایگاه (باز - بسته - نیمه باز) ویژگیهای جایگاه شیر دوشی آشنایی با نقش نور و صدا در رفتار دام نحوه هدایت دامها از مرحله انتظار تا اتاق شیر دوشی و خروج پس از شیر دوشی مهار کردن دامهای شرور بهنگام دوشش	۲	۴	بازدید از دامدارها با هدف آشنایی با انواع جایگاه انجام عملیات هدایت انجام عملیات مهار دامهای شرور	
۲	توانایی شستشو و ضد عفونی پستان آشنایی با اهمیت رعایت نکات بهداشتی در تولید شیر سالم آشنایی با مواد پاک کننده و ضد عفونی کننده متداول (تیت گارد) آشنایی با نحوه شستشو و ضد عفونی پستان	۱	۲	انجام عمل شستشو و ضد عفونی پستان	
۳	توانایی تشخیص ورم پستان آشنایی با بیماریهای ورم پستان آشنایی با عوامل ایجاد بیماریهای ورم پستان (عوامل میکروبی، تنظیم نبودن دستگاه، عدم رعایت زمان دوشش و...) نحوه تشخیص ورم پستان آشنایی با نحوه دوشش دام مبتلا جداسازی شیر دامهای آلوده از سالم	۲	۱	انجام عملیات تشخیص ورم پستان انجام عملیات دوشش دامهای مبتلا	
۴	توانایی شیر دوشی با دست آشنایی با ساختمان پستان و طرز تشکیل شیر آشنایی با نحوه آماده سازی پستان جهت دوشش آشنایی با بهداشت فردی قبل از دوشش آشنایی با نحوه دوشش با دست (به روش انگشتی (شنی) و مشت) تحریک دام به شیر دادن توسط مکیدن گوساله	۲	۲	انجام عملیات دوشش آماده سازی و دوشش دام با دست	
۵	توانایی شیر دوشی با ماشین آشنایی با دستگاههای شیر دوش ثابت سیار آشنایی با نحوه کار دستگاهها نحوه رفتار با دامها در اتاق شیر دوشی	۳	۲	انجام عملیات دوشش با ماشین	

استاندارد مهارت و آموزشی: «تربیت شیردوش ماهر (گاو و گاو میش)»

رشته: پرورش دام

ردیف	عنوان توانایی و مطالب تئوری	عملیات کارگاهی		نام و مشخصات وسایل و تجهیزات
		زمان	تعداد	
۶	توانایی شستشو، تنظیم و نگهداری دستگاه ۶-۱ آشنایی با نحوه شستشو دستگاه ۶-۲ آشنایی با مواد پاک کننده و ضد عفونی کننده (باز، اسید، دترجنت) ۶-۳ آشنایی با قسمتهای مختلف دستگاه و نحوه کارکرد آنها ۶-۴ آشنایی با نحوه تنظیم فشار خلا دستگاه ۶-۵ آشنایی با نحوه سرویس و نگهداری قسمتهای مختلف دستگاه (لاینها و ضربان سازها)	۳	۴	انجام عملیات تنظیم فشار خلا انجام عملیات شستشو و ضد عفونی دستگاه انجام عملیات سرویس و نگهداری
۷	توانایی نگهداری شیر دوشیده شده ۷-۱ آشنایی مختص با خصوصیات فیزیکی و شیمیایی شیر ۷-۲ آشنایی با طرق مختلف آلوده شدن شیر پس از دوشش ۷-۳ آشنایی با بار میکروبی شیر و اهمیت آن ۷-۴ آشنایی با درجه حرارت مناسب و نحوه نگهداری شیر پس از دوشش ۷-۵ آشنایی با روشهای سرد کردن شیر (شیر سرد کن، پیلت کولر و حوزهای آب سرد)	۲	۴	بازدید از آزمایشگاه یک واحد صنایع لبنی بازدید از دامداریها و مراکز جمع آوری شیر مجهز به امکانات مختلف سردکن شیر
۸	توانایی نمونه برداری و رکوردگیری ۸-۱ آشنایی با وسایل و لوازم نمونه برداری ۸-۲ آشنایی با روشهای نمونه برداری ۸-۳ نحوه حفظ و نگهداری نمونه ها ۸-۴ آشنایی و اهمیت رکوردگیری ۸-۵ آشنایی با نکات مهم رکوردگیری و زمان ۸-۶ آشنایی با نحوه رکوردگیری ۸-۷ نحوه ثبت رکوردها	۲	۱	انجام عملیات نمونه برداری انجام عملیات رکوردگیری انجام عملیات ثبت رکوردها
۹	توانایی خشک کردن دام شیرده ۹-۱ آشنایی با اهمیت خشک کردن دام ۹-۳ آشنایی با نحوه و روشهای خشک کردن ۹-۳-۱ قطع تدریجی شیر دوشی ۹-۳-۲ عدم دوشش دام ۹-۳-۳ تزریق پماد خشکی (DC)	۲	۱	انجام عملیات خشک کردن دام
	جمع	۱۹	۲۱	

کد:

ضمیمه

کد:

پرسشنامه نظرخواهی از استاندارد آموزشی

بخش اول: ویژه مربیان آموزشی

مربی گرامی، پرسشنامه حاضر بمنظور گردآوری نظرات شما جهت بهبود شرایط آموزشی و اصلاح استانداردهای آموزشی تهیه شده است لطفاً با ارائه پاسخ دقیق ما را در جهت اصلاح کاستی‌های یاری نمائید.

مشخصات مربی:

مدرک تحصیلی
 عضو جهاد
 غیر عضو جهاد

سابقه تدریس $\frac{\text{داخل جهاد} = \text{سال} \quad \square \quad \text{ماه} \quad \square}{\text{خارج از جهاد} = \text{سال} \quad \square \quad \text{ماه} \quad \square}$ شهرستان محل خدمت:

۱- آیا مدت زمان پیش‌بینی شده در استاندارد برای ارائه سرفصلهای درسی مناسب است؟

بله خیر در صورتیکه پاسخ منفی است موارد دیگری که بنظرتان می‌رسد بنویسید.

.....
.....

۲- آیا شروط پیشنهاد شده در استاندارد جهت شرکت کارآموزان مناسب و مقتضی بود؟

بله خیر در صورتیکه پاسخ منفی است موارد دیگری که بنظرتان می‌رسد مرقوم فرمایید.

.....
.....

۳- بنظر شما آیا فرصتهای شغلی پیشنهاد شده در استاندارد مناسب است؟

بله خیر در صورتیکه پاسخ منفی است موارد دیگری که بنظرتان می‌رسد بیان فرمایید.

.....
.....

کد:

۴- بنظر شما آیا موارد و عناوین غیر ضروری در استاندارد (جدول مهارت و آموزشی) ملاحظه می شود؟

در صورتیکه پاسخ مثبت است ضمن بیان دلایل، شماره ردیف عناوین مذکور را ذکر نمایید. بله خیر

شماره ردیف	دلایل

۵- بنظر شما آیا در استاندارد واژه و اصطلاح غلط و یا دشوار و غیر مرسوم مشاهده می شود؟

در صورتیکه پاسخ مثبت است واژه پیشنهادی را ارائه نمایید. بله خیر

شماره ردیف	واژه یا مفهوم نادرست	واژه یا مفهوم اصلاحی و پیشنهادی

۶- بطور کلی آیا در استاندارد جدول مهارت و آموزشی ضرورت دارد تغییرات (موردی - اساسی) انجام شود؟

در صورتیکه پاسخ مثبت است نظر تان را در جدول ذیل بنویسید. بله خیر

ردیف	عنوان توانایی و مطالب تئوری	کارگاه آموزشی	زمان		وسایل و تجهیزات
			نظری	عملی	

۷- آیا شرایط مربوط به میزان تجربه و تحصیلات مربیان برای تدریس در دوره آموزشی مناسب است؟

در صورتیکه پاسخ منفی است موارد دیگر را مرقوم فرمایید. بله خیر

۸- در صورتیکه نظرات و پیشنهاداتی دارید که می تواند ما را در بهبود برنامه های آموزشی کمک و یاری نماید آنرا مرقوم فرمایید.

آدرس: لطفاً پس از پاسخ به سئوالات، پرسشنامه را در اختیار مجری قرار دهید.

پرسشنامه نظرخواهی از استاندارد آموزشی

بخش دوم: ویژه کارآموزان دوره

کارآموز محترم پرسشنامه حاضر بمنظور گردآوری نظرات شما جهت بهبود شرایط آموزشی و اصلاح استانداردهای آموزشی تهیه شده است لطفاً با ارائه پاسخ دقیق ما را در جهت اصلاح کاستی‌ها یاری نمائید.

مشخصات:

میزان سواد: شغل:
شهرستان یا روستای محل زندگی:

۱- تا چه حد مطالبی را که در طول این دوره، آموزش داده شد قبلاً می‌دانستید؟

کم متوسط زیاد خیلی زیاد

۲- موضوعات و مطالبی که در طول این دوره آموزش داده شد، تا چه اندازه درارتباط با مسائل شغلتان بوده است؟

کم متوسط زیاد خیلی زیاد

۳- بنظر شما آیا وسایل و ابزار آموزشی بکارگرفته شده در طول دوره، کافی و مناسب بوده است؟

بله خیر

۴- آیا ساعات مربوط به انجام آموزشهای عملی برای یادگیری شما کافی بوده است؟

بله خیر

۵- آیا در طول این دوره، بازدید علمی داشته‌اید؟

بله خیر

در صورتیکه پاسخ مثبت است، لطفاً بفرمایید این بازدید برای شما تا چه اندازه مفید بود.

کم متوسط زیاد خیلی زیاد

کد :

۶- اگر جهادسازندگی دوره دیگری را در ارتباط با شغلتان برگزار نماید آیا شما مایل هستید در آن دوره

خیر

بله

شرکت کنید؟

۷- در صورتیکه پیشنهاد یا انتقادی در مورد اجرای دوره دارید آنرا بنویسید.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

لطفاً بعد از اینکه سئوالات را پاسخ دادید، پرسشنامه را در اختیار مجری دوره قرار دهید.

کد:

پرسشنامه نظرخواهی از استاندارد آموزشی

بخش سوم: ویژه مجریان آموزشی

مجری محترم پرسشنامه حاضر بمنظور گردآوری نظرات شما جهت بهبود شرایط آموزشی و اصلاح استانداردهای آموزشی تهیه شده است لطفاً با ارائه پاسخ دقیق ما را در جهت اصلاح کاستی‌های یاری نمائید.

مشخصات مجری:

مدرک تحصیلی: رشته تحصیلی:

مسئولیت: شهرستان محل خدمت:

۱ - بنظر شما میزان استقبال روستاییان، بهره‌برداران و تولیدکنندگان جهت ثبت نام در این دوره تا چه حد است؟

کم متوسط زیاد خیلی زیاد

در هر صورت دلایل آنرا مرقوم فرمایید.

.....
.....

۲ - بنظر شما آیا شرایط شرکت در دوره و مشخصات کارآموزان در استاندارد مناسب است؟

خیر بله

در صورتیکه پاسخ منفی است مواردی که باید اضافه و یا حذف شود، بنویسید.

.....
.....

کد:

۳- بنظر شما آیا وسایل و تجهیزات آموزشی پیش‌بینی شده در استاندارد قابل دسترسی بوده است؟

بله خیر

در صورتیکه پاسخ منفی است مواردی که باید مورد توجه برنامه‌ریزان آموزشی قرار گیرد را ذکر نمایید.

.....
.....

۴- بنظر شما آیا مشخصات کادر آموزشی (مربیان) پیش‌بینی شده در استاندارد مناسب است؟

بله خیر

در صورتیکه پاسخ منفی است دلایل آنرا بیان نمایید.

.....
.....

۵- لطفاً بفرمایید برای اجرای این دوره با چه مشکلاتی مواجه بودید؟

.....
.....
.....
.....

۶- چنانچه پیشنهاد یا انتقادی در مورد هر یک از عناوین مندرج در استاندارد دارید مرقوم نمایید.

.....
.....
.....
.....
.....

لطفاً بعد از تکمیل پرسشنامه آنرا به مدیریت ترویج و مشارکت مردمی (اداره آموزش روستائیان)

عودت فرمایید.